

Številka: 1002-83/2010/3
Ljubljana, 26.11.2010

ZADEVA: opredelitev pojma ožji družinski član

Glede opredelitve pojma »ožji družinski član« v povezavi s pravico do odsotnosti z dela in do solidarnostne pomoči posredujemo dodatna pojasnila.

Uvodoma poudarjamo, da na Ministrstvo za javno upravo ni pristojno presojati konkretnih primerov, saj je za odločitev v vsakem konkretnem primeru pristojen predstojnik ob upoštevanju vseh podatkov in informacij, torej je tudi v vašem primeru predstojnik odločal o pravici do odsotnosti z dela in v nadaljevanju tudi o morebitni pravici do izplačila solidarnostne pomoči.

Ministrstvo za javno upravo je pristojno za pojasnila in mnenja glede izvajanja predpisov, pri čemer pa mora upoštevati določbe veljavnih zakonov, podzakonskih aktov in tudi kolektivnih pogodb. Glede konkretne zadeve, torej pojma »ožji družinski član« je torej treba upoštevati, da gre za urejanje dveh različnih pravic v dveh različnih pravnih podlagah, in sicer:

- pravica do odsotnosti z dela z nadomestilom plače, kjer je treba upoštevati veljavne določbe Zakona o delavcih v državnih organih (Uradni list RS, št. 15/90, 5/91, 18/91, 22/91, 2/91-I, 4/93, 18/94 – ZRPJZ, 70/97, 87/97 – ZPSDP in 38/99), ki se glede določanja dopusta v skladu s 1. točko prvega odstavka 203. člena Zakona o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 56/02, 110/02, 02/04, 23/05, 35/05 - upb1, 62/05, 75/05, 113/05, 32/06 - upb2, 33/07, 63/07-upb3, 65/08) še uporabljajo. Navedeni zakon v 41. členu določa pravico do odsotnosti s pravico do nadomestila plače v različnih primerih, med drugim tudi ob smrti ožjega družinskega člana. V skladu z Razlago kolektivne pogodbe za negospodarske dejavnosti v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 19/2002) se po drugi alineji 29. člena KPND, ki ureja pravico do nadomestila plače zaradi odsotnosti z dela v primeru smrti ožjega družinskega člana, šteje za ožjega družinskega člana: zakonec, izvenzakonski partner, otroci, tudi izvenzakonski ter posvojenci in starši delavca. V zvezi s tem opozarjamo, da sta druga alineja 29. člena KPND in druga alineja prvega podstavka 41. člena ZDDO po vsebini enaka in zato je treba upoštevati tudi razlago KPND glede pojma ožji družinski član.
- pravica do solidarnostne pomoči, ki je urejena v 4. točki 40. člena Kolektivne pogodbe za negospodarske dejavnosti v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 18/91 in naslednje spremembe), in ki v prvi alineji izrecno določa, da solidarnostna pomoč pripada delavcu oziroma njegovi družini ob smrti delavca ali ožjega družinskega člana. Glede pojma »ožji družinski član« v tem primeru je treba upoštevati Razlago KPND (Uradni list RS, št. 81/2000), ki določa, da je do solidarnostne pomoči po prvi alineji, 4. točke 40. člena KPND upravičen delavec v primeru smrti ožjega družinskega člana. Pri tem se pod pojmom ožjega družinskega člana razumejo člani družine, kot jo razume zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih: zakonca, tudi

izvenzakonska partnerja, in otroci, tudi izvenzakonski ter posvojenci, ki jih je delavec po zakonu dolžan preživljati in jih je tudi dejansko preživljal.

Pri tem je treba upoštevati, da je razlage te kolektivne pogodbe sprejel Odbor za spremljanje te kolektivne pogodbe v skladu s 10. členom te pogodbe, ki določa, da stranki kolektivne pogodbe sporazumno imenujeta sedemčlanski organ za razlago kolektivne pogodbe. Vse razlage KPND bile objavljene v Uradnem listu in pomenijo sestavni del kolektivne pogodbe, zaradi česar Ministrstvo za javno upravo določb kolektivne pogodbe ne more razlagati drugače, kot to izhaja iz razlag, ki jih je sprejel pristojni organ.

Tako zakon kot kolektivna pogodba urejata pravice iz delovnega razmerja in ne posegata na področje družinskega prava. Pojasnila, ki jih posreduje Ministrstvo za javno upravo, se torej nanašajo pravice iz delovnega razmerja in nikakor ne na status posameznika ali na njegovo opredeljevanje kot osebe z ali brez družinskega člana.

S spoštovanjem,

Mojca Ramšak Pešec
generalna direktorica